

Justitiedepartementet
Straffrättsenheten

Yttrande över promemorian **Straffrättsliga åtgärder mot tillgreppsbrott och vissa andra brott (Ds 2019:1)**

Ju2019/00209/L5

Systematiska stölder och hälerier (avsnitt 5)

Hovrätten tillstyrker i huvudsak utredningens förslag att straffbestämmelserna om grov stöld respektive grovt häleri förtydligas så att ett kvalificerande rekvisit som tar sikte på brott som utövats systematiskt införs vid bedömningen om brottet är grovt. Det är, som utredaren påpekat av vikt att i lagstiftningsarbetet tydligt ange på vilket sätt systematik ska beaktas och vilka omständigheter som kan ligga till grund för att anse att ett brott utövats systematiskt. Det kan i det avseendet påpekas att det möjligen är tveksamt om alla de omständigheter som tas upp i författningskommentaren (s. 237 f) ryms i begreppet systematiskt.

Hovrätten delar utredarens bedömning, och de skäl som framförs till stöd för denna, att det inte bör införas något nytt brott som ger möjlighet att lägga samman flera stölder respektive hälerier till ett brott. Förslaget till nya straffbestämmelser i det avseendet avstyrks därför.

Inbrottsstöld (avsnitt 6)

Hovrätten konstaterar, likt utredaren, att det finns utrymme att redan idag beakta integritetskränkningen som ett inbrott innebär inom ramen för straffskalan för grov stöld och att försiktighet är påkallad vid införande av nya straffbestämmelser för sådant som redan är straffbelagt. Hovrätten instämmer dock i utredarens bedömning att straffskalan för grov stöld är väl anpassad för de gärningar som bestämmelsen inrymmer och därför inte bör förändras. Om en viss typ av grov stöld, inbrottsstöld, typiskt sett ska tillskrivas ett högre straffvärde än andra grova stölder bör detta därför ske genom en strängare straffskala för det aktuella brottet. Hovrätten tillstyrker mot den bakgrunden

förslaget att införa ett särskilt brott, inbrottsstöld. Hovrätten instämmer i utredarens bedömning att minimistrafvet för inbrottsstöld inte bör vara så högt som fängelse ett år.

Hovrätten instämmer även i utredarens bedömning att det är nödvändigt att möjligheten finns att, när omständigheterna är av mindre allvarlig art, döma för annat brott som förfarandet innebär. Utredaren har angett att andra brott som förfarandet i sådana fall kan tänkas aktualisera i första hand är grov stöld, och i undantagsfall stöld (s. 108). Hovrätten anser dock att det brott som oftast borde bli aktuellt i sådana fall är stöld av normalgraden. Om förfarandet är så allvarlig att det kan rubriceras som grov stöld torde det mycket sällan finnas anledning att inte döma för inbrottsstöld. Dessutom finns de särskilda kvalificeringsrekvisiten avseende intrång i bostad enligt förslaget inte längre kvar i bestämmelsen om grov stöld.

Försök och förberedelse till häleri (avsnitt 7)

Hovrätten delar utredarens bedömning att det inte finns tillräckliga skäl för att försök och förberedelse till häleri ska kriminaliseras. Hovrätten avstyrker alltså det förslag till nya bestämmelser som ändå lämnats.

Tillträdesförbud (avsnitt 8)

Inledningsvis vill hovrätten påpeka att det måste krävas mycket starka skäl för att införa en reglering som begränsar den grundlagsskyddade rörelsefriheten. Underlaget i utredningen ger inte stöd för att det finns något påtagligt behov av ny lagstiftning om tillträdesförbud. Det framstår vidare som tveksamt om en lag om tillträdesförbud på ett effektivt sätt kan hantera de behov som ändå kan finnas. Hovrätten delar mot den bakgrunden utredarens bedömning att det inte föreligger tillräckligt starka skäl för att införa en reglering som ger möjlighet att vid straffansvar stänga ute personer från butikslokaler, simhallar och andra platser. Det förslag som ändå lämnats avstyrks alltså.

Remissen har handlagts av hovrättspresidenten Erik Sundström, hovrättsrådet Olof Hellström och tf. hovrättsassessorn Jonatan Lundqvist (föredragande).